



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 351/04-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Jána Lomparta, bytom Ch., zastúpeného advokátkou JUDr. M. L., K., ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 13566/00-548/9479, za účasti Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jána Lomparta o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2004 doručená sťažnosť Jána Lomparta, bytom Ch. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vo veci vedenej pod sp. zn. 13566/00-548/9479.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 23. marca 2000 podal ministerstvu žiadosť o priznanie odškodnenia za výkon nútených prác v Nemecku vykonávaných v období od 1. júna 1945 do 12. júla 1947. Až po opakovaných urgenciách mu ministerstvo (po uplynutí viac ako troch rokov od podania uvedenej žiadosti) oznámilo listom sp. zn. 13566/00-548/9479 z 5. decembra 2003, že v danej veci nie je oprávnené konať a na vybavenie jeho žiadosti je príslušná Medzinárodná organizácia pre migráciu so sídlom v Ženeve. V citovanom liste ministerstvo zároveň sťažovateľa informovalo, že žiadosť v predmetnej veci bolo potrebné adresovať príslušnej regionálnej kancelárii označenej organizácie, ktorá bola zriadená aj pre Slovenskú republiku.

Sťažovateľ poukázal na to, že *„V dôsledku nečinnosti odboru rehabilitácií a odškodňovania Ministerstva spravodlivosti som zmeškal lehotu na podanie dňom 31. 12. 2001, prekluzívna lehotu na podanie žiadosti na regionálne pracovisko Medzinárodnej organizácie pre migráciu v Bratislave, ktoré ku dňu 31. 12. 2002 ukončilo spracovanie predmetných žiadostí. No aj napriek tomu, ak som aj premeškal lehotu zo závažných dôvodov, (...) mohla príslušná partnerská organizácia v tomto prípade však už len ústredie IOM v Ženeve alebo jej regionálna kancelária pre strednú a východnú Európu vo Viedni odpustiť zmeškanie lehoty. V zmysle uvedených skutočností teda moja žiadosť bola podaná včas, mohla byť úspešne vybavená, no nečinnosťou Ministerstva spravodlivosti Slov. republiky došlo k zmeškaniu lehoty“.*

Sťažovateľ sa so žiadosťou o pomoc v tejto veci obrátil aj na verejného ochrancu práv, a to podnetom, ktorý mu bol doručený 24. októbra 2002. O vybavení tohto podnetu ho verejný ochranca práv vyrozumel listom sp. zn. 1913/2002/VOP z 28. júna. 2004, v ktorom okrem iného vyslovil názor, že postupom ministerstva pri vybavovaní jeho žiadosti došlo

k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

V závere sťažnosti sťažovateľ uvádza, že „Podľa § 53 Zákona o ústavnom súde v zákonnej dvojmesačnej lehote žiadam o ochranu svojho práva, vzhľadom na môj vysoký vek a zlý zdravotný stav, nakoľko som vyčerpal všetky možnosti na ochranu mojich práv i verejný ochranca práv, ktorý v intenciách § 19 zák. č. 564/01 Z. z. o verejnom ochrancovi práv s návrhom zákonných opatrení, doteraz nedostal žiadnu reakciu na svoj podnet, a niet iného orgánu na ktorý by som sa mohol obrátiť so svojou sťažnosťou o nápravu“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti po jej predbežnom prerokovaní týmto nálezom:

1) *Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 13566/2000-549/9479 porušilo právo Jána Lomparta zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy SR na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov*

2) *Ministerstvu spravodlivosti SR sa prikazuje, aby vec urýchlene postúpila regionálnej kancelárii pre strednú a východnú Európu vo Viedni, resp. Ústrediu IOM v Ženeve*

3) *Jánovi Lompartovi priznáva finančné zadostučinenie v sume 200.000 Sk, ktoré je jej (pozn.: správne má byť „mu“) Ministerstvo spravodlivosti SR povinné vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, ako aj trovy tohto konania.*

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde však sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci. Iným zásahom je aj nečinnosť orgánu verejnej správy.

Podľa § 250t ods. 1 OSP fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že vo veci sťažovateľa bola daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorými je ním označený porušovateľ jeho základného práva. Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Sťažovateľ síce v sťažnosti tvrdí, že využil všetky možné prostriedky nápravy, ale z jej obsahu vyplýva, že nepodal žalobu podľa § 250t OSP.

Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľom ústavný súd dospel k záveru, že v jeho veci nie je daná právomoc ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy v spojení s § 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), a preto sťažnosť z toho dôvodu odmietol.

Z písomnej informácie z 20. októbra 2004 poskytnutej ústavnému súdu ministerstvom na základe jeho výzvy z 8. októbra 2004 vyplýva, že sťažovateľ bol o vybavení jeho žiadosti o odškodnenie za výkon nútených prác upovedomený listom ministerstva sp. zn. 13566/00-548/9479 z 5. decembra 2003, ktorý mu bol doručený 16. decembra 2003.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. I. ÚS 92/03, IV. ÚS 14/03).

Sťažovateľ v predmetnej veci podal podnet verejnému ochrancovi práv podľa zákona č. 564/2001 Z. z. o verejnom ochrancovi práv v znení neskorších predpisov a dodržanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde zrejme odvodzuje od doručenia upovedomenia (z 28. júna 2004) o výsledkoch vybavenia tohto podnetu.

V súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou ústavný súd vyslovil, že opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ nemôže uplatniť osobne a s ktorým sa ako právny účinok nespája priame odstránenie opodstatnene namietnutého porušenia ústavného práva alebo slobody, nemá povahu účinného právneho prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, teda takého právneho prostriedku, ktorý musí sťažovateľ vyčerpať skôr, ako sa v konaní pred ústavným súdom môže uchádzať o ochranu svojich práv podľa čl. 127 (mutatis mutandis II. ÚS 34/99, III. ÚS 146/03).

Podľa názoru ústavného súdu preto podanie podnetu verejnému ochrancovi práv nemožno považovať za využitie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde. Pre posúdenie otázky zachovania lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde nie je preto rozhodujúce, kedy bolo sťažovateľovi doručené upovedomenie o vybavení jeho podnetu verejným ochrancom práv, ale dátum doručenia listu ministerstva sp. zn. 13566/00-548/9479 z 5. decembra 2003 o vybavení jeho sťažnosti (16. december 2003).

Keďže sťažovateľ sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa postupu ministerstva dozvedel najneskôr 16. decembra 2003, keď mu bol doručený označený list ministerstva, a jeho sťažnosť bola osobne podaná do podateľne ústavného súdu až 7. septembra 2004, teda v čase, keď už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom, ústavný súd ju musel odmietnuť aj ako návrh podaný oneskorene.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšou časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľ domáhal priznania primerané finančné zadost'účinenia, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. november 2004